

Grøn Praksis

– fra tanke til handling

Grøn Praksis vil inspirere de praktiserende læger til grøn omstilling. Hensigten er at vise, at omstillingen kan tilpasses den enkelte praksis på mange forskellige måder. Denne første artikel i serien 'Grøn Praksis – fra tanke til handling' bringer et samlet interview med to lægehuse, der har grebet grøn omstilling meget forskelligt an.

En sololæge og et kompagniskab

Agnes Madaras ejer Lægehuset Wagnersvej, som er en lille praksis i København SV. Hun beskriver sig selv som "læge med hele hjertet" og har stort fokus på sundhedsfremme og forebyggelse i sit arbejde, som hendes Master i International Public Health danner grundlag for. Flere udsendelser til marginaliserede dele af verden har åbnet hendes øjne for den tætte sammenhæng mel-

lem klimaforandringerne og helbredet, f.eks. luftforurening og luftvejsinfektioner eller dårlig ernæringstilstand som følge af sparsom høst pga. tørke eller voldsom regn. For Agnes er det lige så naturligt at se på det omgivende miljø som et middel til velvære og sundhed, som det er at være om miljøet og naturen – ikke kun privat, men også på arbejdspladsen.

Karin Pryds er medejer af Skødstrup Lægepraksis, som ligger i Aarhus Kommune. For to år siden besluttede lægerne sig for at begynde på en grøn omstilling af deres praksis som en naturlig forlængelse af de tiltag, som de allerede havde gjort derhjemme. Ideen opstod, da de blev opmærksomme på, at der ikke var tvunget affaldssortering for erhvervsvirksomheder som for private husholdninger. Derfor begyndte de at se på, hvilke arbejdsgange og indkøb de kunne ændre for at omstille til en mere bæredygtig

drift. De nedsatte en styregruppe, der skulle indsamle ideer fra personalet og arbejde videre med at afdække muligheder og derefter implementere den grønne omstilling.

To forskellige tilgange

I Agnes' klinik er vægge og døre malet med økologisk maling. Grønne planter pryder rummene, og en stor plakat i venteværelset inviterer til at spise mere økologisk og plantebaseret og med lokale råvarer. Til daglig motiverer hun patienter til at bruge naturen til at fremme sundheden og livskvaliteten, f.eks. ved at gå ture eller cykle regelmæssigt. Hun holder også et skarpt øje med patientens medicinforbrug, som hun prøver at minimere.

Hos Karin spurgte de den lokale medicinalgrossist, om de ville samarbejde om indkøb af bæredygtige produkter. Der var overraskende god respons og stor interesse for samarbejde. De var imødekommende og hjalp hurtigt med at finde relevante bæredygtige produkter. Klinikken har også

Agnes Madaras (privatfoto).

Karin Pryds (privatfoto).

Lægepraksis har arbejdet med grøn omstilling i to år (privatfoto).

inddraget deres patientråd, og de har kun modtaget positive tilbagemeldinger på initiativet.

To forskellige udfordringer

Som sololæge har man den fordel, at vejen fra idé til implementering er meget kort. Alligevel har det ikke været nemt for Agnes at indrette sin klinik, så den lever op til hendes værdier. Det kan være en jungle at finde dokumentation og idéer til grøn omstilling. Hendes inspiration er delvist videnskabeligt underbygget og tilsat en god portion "common sense". Men hun kunne godt tænke sig endnu mere inspiration til at fortsætte den grønne omstilling i praksis og efterspørger et interessefællesskab, hvor man kan udveksle erfaringer og inspirere hinanden. "Vores indvirkning er større, hvis vi som læger alle medvirker i indsatsen for at reducere vores klimaaftryk", forklarer Agnes Madaras.

Karin og hendes praksis er heller ikke færdige med den grønne omstilling. De arbejder videre for at optimere og tilpasse produkterne. Det kræver energi og opmærksomhed at ændre sine vaner, og det har heller ikke været omkostningsfrit at være klimabevidst. De alternative materialer og produkter kan endnu ikke udbydes til en pris på niveau med de konventionelle. Men Karin mener, at det er det hele værd. Hun og hendes praksis vil være med til at sende et signal om, at grøn omstilling er muligt og giver mening. "Start med de lavthængende frugter og tag fat i leverandørerne og sæt krav", siger Karin og fortsætter: "Der findes oftest et bæredygtigt alternativ, og jo flere lægehuse vi er – og dermed større efterspørgsel – desto mere kan vi presse leverandøren på pris og udvalg". //

INSPIRATION TIL GRØNNE TILTAG

Affald & genbrug:

- Overvej, om det er nødvendigt at bruge papir
- Sorter affald (papir, pap, plastik, metal)
- Køb genbrugspapir, hvor det er muligt og hygiejnisk forsvarligt
- Reducer brugen af plastikposer.

Vand & energi:

- Udskift almindelige elpærer til LED
- Tag cyklen på arbejde og på sygebesøg
- Spar på brugen af el, vand, varme.

Indkøb & rengøring:

- Brug miljøcertificerede rengøringsprodukter
- Vælg lejepapir baseret på brugte mælkekartoner
- Køb engangshandsker, som er produceret i Europa
- Udskift engangsbeholderen til englehud med en stationær "tapeholder" (leveres uden plastikbeholder ved bestilling fra positivlisten)
- Udskift plastikkrus med papkrus af genbrugsmateriale
- Udskift flest muligt engangs- til flerangsinstrumenter
- Udskift skumklude med engangsklude af plantemateriale
- Vælg komposterbare affaldsposer
- Hav faste sæbe- og spritdispensere, så der kun skal købes refillere
- Mal væggene med økologisk maling.

Klinik & patienter:

- Forhold dig kritisk til leverandører og medicinalfirmaer
- Støt Naturfonden med årligt bidrag
- Vælg "grøn" strøm (f.eks. solceller)
- Køb alternative børnegaver, der ikke er lavet af plastik
- Hav plakater i venteværelset med inspiration til at spise grønt, økologisk og lokalt
- Motiverer patienter til sund og klimavenlig livsstil.